

Isten bolondja – Berecz András estjei Csíkszeredában

Az előadások helyszínei és időpontjai:

Hargita Megyei Tanács, Amfiteátrum

Csíkszereda, Szabadság tér 5.

Június 1. – 17.30 óra

Segítő Mária Római Katolikus Gimnázium, Kollégium díszterme

Csíkszereda, Mihai Eminescu 3.

Június 2., 3. – 17.30 óra

Szervező:

Nemzeti Színház, Budapest

Röviden az Isten bolondja előadásról

Berecz András Kossuth-díjas énekes, mesemondó, népmesegyűjtő, folklórkutató és előadóművész a Nemzeti Színház Csíksomlyói passió című előadásában a vándor szerepét alakítja. Tavaly nagyszabású előadás keretében volt látható a nemzeti passió a csíksomlyói nyeregben. Berecz András hosszú utat tett meg a 80-as évek erdélyi gyűjtőútjaitól a csíksomlyói előadásig.

Erről az útról meséli történeteit találkozásokról és kalandokról, a piacon elbábozott evangéliumról és a Lenin utca 13. lakójáról, Shakespeare-ről és bölccsekről meg bolondokról, régi búcsúkról, a Csíksomlyói passióról és a Jézus sarkában járó vándor szerepéről. Az előadás közreműködője a Marosszéki Kodály Zoltán Gyermekek- és Ifjúsági Kórus (Sóvidék és Nyárádmente).

Berecz András mondja:

Számot adni

– Mekkora lépett a világ, milyen tréfákat űz velem az idő. Azért jöttem valamikor – s még most is –, hogy kérdezzek, hallgassak, gyűjtsek, merítsek, és most tessék, gyűjtsetek a gyűjtőtől, pohár vizecskémeket töltsen a kútba, forrásba! Jó harminc évvel ezelőtt kezdtem Erdélybe járni. A moldvai csángók közé, Gyimesbe, a Háromszéki-havasok csángó telepeire, aztán a somlyói búcsúra, mikor még több volt a megfigyelő, mint a búcsús. Akkoriban figyeltek, bujkálnom is kellett, s tessék, most egyszer csak ott állok a nyeregben, a színpaddá lett hármastár előtt, hogy kedves, boldogító hánykódásaim értelméről számot adjak.

Bölccsek és bolondok

– Shakespeare a bolondban bölcslet lát, és sokszor éppen a bölccsel állítja szembe. Alig van drámája, amelyikben ne magasztalná fel az udvari bolondot, bohócot. Sok ember meghökkentő, kíméletlen igazságát a bolond szájára adja. Ő az, aki nem tud másképp, csak szőr ellenében simogatni. Nem a vidámsága kacagtat. Pontos ítéletei, váratlan szúrásai nevetetnek előbb, később, mikor a színpadon már csak a hült helye van, és ő már rég az öltözőben vetkezik, szavai akkor ejtenek gondolkozóba. Úgy, mint az „okosbolond” Barát Jóska sziporkái nehéz időkben, Gyergyóalfalun. Egyszer a milicista ráförmedt, hogy ha nem adja bé a szamarát a kollektívbe, akkor ő azt elveszi. De jó nekem! – így Jóska bá. Há az métt jó magának? Met lesz egy ilyen csinos milicista vejem, mint maga. A milicista se rögtön nevetett. Talán később se. Még az is lehet, hogy elgondolkozott, de ez már az utókornak nem

érdekes. Ellenben Jóska bának nagyon hálás ezért a vakmerő tréfáért. A Passió vándor alakja sokban hasonlít a klasszikus bolond figurához és ehhez az okosbolond Jóska bácsihoz. Előbb, látszólag nem tudja hová keveredett, aztán próféták közé emelkedik, vándorbotjából pásztortorbot lesz. Hűsége a Lear király udvari bolondjához és Jóska bácsiéhez hasonló, csak ő az Úr bolondja.

Piaci evangélium

– A középkori risus paschalis, vagyis a „húsvéti nevetés”. Mesemondókat hívtak a templomba, báboztak is, hogy a sok böjt és vezeklés után megvidámodjon a gyülekezet, úgy találták, hogy ez illik a húsvéti ünnepkörhöz! A spanyol szerzetes templomokban ez sokáig szokás volt. Megjegyzem Csongrád megyében, Nagymágocson is volt egy ferences szerzetes, akit az ávósok eltiltottak a misézéstől, ezért a piacon bábozta el az evangéliumot. „Ne tegyétek Atyám házáat kereskedés házává!” – a templomból kufárokat kikergető Jézus szavai, ismerjük. De hogy Nagymágocson, a kereskedés házában templom épült, paravánból, és hogy a róka, farkas és a bárányka igét hirdetett, ezt vajon tudjuk-e elegenden? Felicián volt a szerzetes neve, Lenin utca 13-ban lakott. Fürdőruhás könyvtáros lányok közt fényképeztem le őt. Nekem még bábozott.

Jézus sarkában

– A Nemzeti Színház Csíksomlyói passiójában az én figurám, hivatalos nevén, a vándor, mai csángó emberként valóságosan Jézus sarkában van, lába nyomát követi, fel egészen a Koponyák hegyére, a kereszt alá. Figyelje az egykori eseményeket, de azért szóljon is bele az eseményekbe, legyen jelen. Tehát legyek néző is és cselekvő is, mában és a múltban, ott és itt. Nahát így kezdtem én a vándorlást.